

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Kajas, Jari			
Työn nimi-Arbetets titel-Title ETYKin muutos ETY-järjestöksi idealismin ja realismin dualismina			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansainvälinen politiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2002-11-04	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 127 + 13
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuskohde on ETY-prosessin perusluonteen muutos eli miten Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokous (ETYK) muuttui Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestöksi (ETYJ) sekä miten niiden roolit ja tehtävät ovat muotoutuneet sekä myötäilleet maailman tapahtumia. Yli 30 vuotta kestänyt ETY-prosessi on tapahtunut ajassa etenevänä kehityskulkuna, joten esitystapa on kronologinen. Varsin laajana ja perusteellisena yhteenvetona tutkimus on samalla myös pienimuotoinen ETY-prosessin historiikki.</p> <p>Teoreettisena viitekehyksenä käytetään kahta kansainvälisen politiikan tutkimuksen pääsuuntausta: idealismia ja realismia. Molempien suuntausten käyttö mahdollistaa huomioimaan ETYKin dualistisen piirteen ennen kylmän sodan päättymistä: ETYK kehittyi ja eteni idealistisen päämäärän ja realististen rajoitusten jatkuvana dualismina. Siten tutkimus kykenee hahmottamaan, miten realismin näkökulmasta ETYK toimi Euroopan status quon säilyttäjänä ennen Itä-Euroopan vapautumisen syksyä 1989 ja miten idealismin mukaan samaan aikaan ETYK kuitenkin muuttui status quon säilyttäjistä muutosvoimaksi. Hallitusten välinen ETYK syntyi Neuvostoliiton tarpeesta saada vahvistus ja tunnustus sen ylläpitämälle valtarakenteelle Itä-Euroopassa. Yhdysvaltain torjuva asenne pakotti Neuvostoliiton hyväksymään ihmisoikeusasiat Helsingin vuoden 1975 ETY-kokouksen asialistalle. ETYKin seurantakokouksissa jatkuva kiistely idealismin periaatteiden mukaisten ihmisoikeuksien ja perusvapauksien toteuttamisesta nakersi osaltaan realismin mukaista suverenien valtioiden tai valtioliittojen voimaan perustuvaa Euroopan status quota.</p> <p>Kansainvälisen järjestelmän muuttuessa myös ETY-järjestelmän rooli ja tehtävät muotoutuivat uudelleen. Tutkimus osoittaa, että ETY-prosessin perusluonteen muuttumisen on saanut aikaan neljä tekijää: organisaation, funktion ja agendan muuttuminen sekä uusien toimijoiden mukaantulo. Organisatorisesti suurin muutos tapahtui 1990-luvun alkupuoliskolla, kun uusien rakenteiden ja mekanismien avulla epäsuunnollisia seurantakokouksia pitäneestä ETYKistä muokattiin institutionaalinen ETY-järjestö uusine tehtävineen ja painopistealueineen (kriisien ennaltaehkäisy ja konfliktinhallinta). Varsinaiset aseidenriisuntaneuvottelut oli aluksi suljettu ETYKin ulkopuolelle, mutta ne nostettiin vähitellen sen agendalle. Erilaiset hallituksista riippumattomat kansalaisjärjestöt, kuten Helsinki-komiteat, seurasivat aktiivisesti alusta lähtien ETYKin ihmisoikeusasioiden toteutumista. Vasta kommunistidiktatuuriin kukistumisen jälkeen, kevästä 1992 alkaen ne ovat päässeet tarkkailijan asemassa osallistumaan ETY-kokousten täysistuntoihin, vaikka näiden kansalaisjärjestöjen keskeinen osa ETYKin idealististen päämäärien saavuttamisessa tunnustettiin jo Pariisin peruskirjassa vuonna 1990.</p> <p>Lähdeaineistona on käytetty ETYKin/ETYJin alkuperäisiä asiakirjoja sekä ETY-järjestön internetsivustoa, artikkeleita aikakausjulkaisuissa ja lehdistössä sekä kirjallisuutta ETY-prosessista ja kansainvälisen politiikan teoriasta – yhteensä noin 140:tä lähettä. Tutkimus poikkeaa ETY-lähdeaineistosta siinä, että se käsittelee kattavimmin koko ETY-prosessin ja siihen liittyvät tapahtumat. Koska ETY-prosessi ei ole elänyt irrallaan muusta maailmasta, tutkielmassa käsitellään lyhyesti myös sellaisia kansainvälisesti merkittäviä tapahtumia, jotka ovat peilautuneet ETY-prosessissa ja vaikuttaneet sen muuntautumiseen.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokous - Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö ETYK - ETY-kokous - ETYJ - ETY-järjestö - ETY-prosessi turvallisuuspolitiikka - kansainvälinen yhteistyö - ihmisoikeudet - idealismi - realismi</p>			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			